МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Матеріали IV науково-практичної конференції з міжнародною участю з нагоди 90-річчя від дня народження Н.О. Галічевої (1931–2017), видатного соціал-гігієніста, завідувача кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я Харківського державного медичного університету

м. Харків, 27 жовтня 2021 року

Харків - 2021

Міністерство охорони здоров'я України Харківський національний медичний університет

Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення

Матеріали IV науково-практичної конференції з міжнародною участю з нагоди 90-річчя від дня народження Н.О. Галічевої (1931–2017), видатного соціал-гігієніста, завідувача кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я Харківського державного медичного університету

м. Харків, 27 жовтня 2021 року

Затверджено вченою радою XHMУ. Протокол № 11 від 28.10.2021 р.

Редакційна колегія: М'ясоєдов В.В., Огнєв В.А., Сокол К.М., Мельниченко О.А., Нестеренко В.Г, Мартиненко Н.М., Усенко С.Г., Вашева А.О.

Г87 Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення: матеріали IV науково-практичної конференції з міжнародною участю з нагоди 90-річчя від дня народження Н.О. Галічевої (1931–2017), видатного соціал-гігієніста, завідувача кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я Харківського державного медичного університету, Харків, 27 жовтня 2021 р. / Ред. кол.: В.В. М'ясоєдов, В.А. Огнєв, К.М. Сокол та ін. – Харків, 2021. – 192 с.

УДК 614.2(477)

© Харківський національний медичний університет, 2021

© В.В. М'ясоєдов, В.А. Огнєв, К.М. Сокол та ін., 2021

- 4. Мищенко Т. С. Эпидемиология цереброваскулярных заболеваний и организация помощи больным с мозговым инсультом в Украине / Т. С. Мищенко // Укр. вісн. психоневрології. 2017. Т. 25, вип. 1 (90). С. 22–24.
- 5. Клинико-генетический анализ факторов риска развития острой и хронической ишемии головного мезга / А. В. Анисимова, А. С. Гунченко, А. Ю. Иконникова [и др.] // Журн. неврологии и психиатрии им. С. С. Корсакова. 2019. № 119 (3). С. 62—67. doi:10.17116/jnevro201911903262

STUDENTS SCIENCE

Syrova G.O., Lukianova L.V., Haychuk A.V., KhNMU, Kharkiv

An important part of the learning process is the scientific-research work (SRW) of students. At The Department of Medical and Bioorganic Chemistry of Kharkiv National Medical University (KhNMU) has all necessary conditions to give students the opportunity to realize implement their desires in the field of science.

Student SRW is implemented as follows:

- students participation of students in various scientific and practical activities: scientific seminars, forums, conferences, exhibitions, student paper contests, competitions;
  - involvement of students in the implementation of scientific-research projects;
- students' individual scientific-research works, i. e. participation of students in solving a problem under the guidance of a specific scientific supervisors from among the professor-teaching staff of the department;
- realization implementation of experimental researches within the limits of the initiative SRW of the department on the research of pharmacological activity on laboratory animals:
- participation in student scientific circles (SSC) organization of special directions, programs, conducting classes with groups of highly motivated for scientific work most students with aptitude and motivation for science;
  - involvement of students in scientific-innovative activities;
  - inclusion of SRW elements into the classes.

Thus, the thematic plan of laboratory-practical classes in the discipline "Bioorganic chemistry" for students majoring "Medicine" and "Paediatrics" include the following elements of proactive departmental SRW: "QSAR computer program as a tool for prognosis of properties of bioorganic compounds by their structure" and "Prediction of toxicity of heterocyclic compounds by means of the GUSAR program".

Since 2015, the department's staff, together with students, have been actively participating in the scientific life of the city: city-wide traditional scientific events "Night of Science", "Picnic of Science", "Health Day", etc. For the first time on March 2, 2017 the first stage of the Student Competition in the discipline of "Medical Chemistry" was held, the results of which determined the winning students who are sent to participate in the second stage of the All-Ukrainian Student Competition in the discipline "Medical chemistry".

Our department not only teaches students, but also actively involves them in scientific activities. Beginning in Starting from the 1st year of education Year I, faculty members professors' staff of the department involve them in scientific work. Students

are involved in scientific research, the results of which are reported at student conferences and scientific seminars. Each teacher every professor of the department is an expert in a particular scientific topic and can advise and provide qualified assistance to every student from regarding scientific issues [1]. Scientific activity of students is encouraged by getting additional points to the overall students rating of the student.

One of the principles of the organization of educational work in modern higher education institutions (HEI) is "learning through researches" [2]. SSC helps to solve assists solving the issues problems of improving the quality of scientific medical profile through mastering by students with of advanced achievements in medicine, modern technologies, as well as expands and deepens students' knowledge in the field of theoretical disciplines. Development and effective implementation of research results SRW in HEI is a necessary indispensable condition for increasing its competitiveness in international scientific and educational space.

One of the main ways to stimulate self-development and self-education skills in the process of learning studying in higher education system is research students' activities research. Therefore, the SSC "Caffeine" works at the Department of Medical and Bioorganic Chemistry for more than ten years. The main directions working area of the work of the circle is students' participation of students in quantum-chemical studies of molecules and experimental researches. In the SSC "Caffeine" students get an idea about the main stages of theoretical and experimental SRW. Beginning in Since the first year of education, students have been learning studying getting acquainted with new methods and techniques of scientific research, experimental techniques.

They learn to process, analyze and generalize the obtained results obtained. SSC participants of the circle are distinguished by the ability to critically assess the state of the researched problems in a critical way, on which students under the guidance of teachers performing reviews and reports under the professors' guidance, make presentations at scientific forums and conferences held both in HEI of Ukraine and abroad [3].

SRW of students at KhNMU is an integral factor in the development of students' potential, a powerful and reliable means method of training scientific university staff of the university [4]. The effectiveness of scientific activities of the HEI should be considered on the basis of the main task of the higher school, namely the improvement of training of highly qualified specialists training. The specific indicator of the effectiveness of research activities of HEI is the indicator index of "teaching and pedagogical effect", which assesses the degree of implementation of the results of scientific activity results into the educational process.

SSC is an important factor for improving the professional training of future specialists in higher medical education, first of all, because it provides individualization of training, allows personality-oriented focused learning studying, expands knowledge, abilities and skills of students, promotes activity, initiative, curiosity, develops creative thinking, encourages independent search.

References:

1. Syrova G., Petiunina V., Lukianova L. Experience of application of general methods of education at the studies of chemical disciplines at the department of medical and bioorganic chemistry of the Kharkiv National Medical University. Ukraine – EU. Innovations in Education, Technology, Business and Law: collection

of international scientific papers, Chernihiv, April 24–28, 2018. Chernihiv National University of Technology. Chernihiv. 2018. P. 208–210.

- 2. Syrova G.O. Unity of education and scientific research the main principle of Kharkiv national medical university / G.O.Syrova, L.V.Lukianova, V.M.Petiunina. Science and education: problems, prospects and innovations: The 7th International scientific and practical conference (Kyoto, Japan, April 1–3, 2021). CPN Publishing Group. Kyoto. 2021. P. 165–174.
- 3. Syrova G.O. Significance of research activity in the formation of professional competencies of the future doctor / G.O.Syrova, T.S.Tishakova, O.V.Savelieva. Innovations in higher medical and pharmaceutical education of Ukraine (with remote connection of VM (F) NZ of Ukraine by videoconference): materials of the XVI All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation, Ternopil, May 16–17, 2019. I.Horbachevsky Ternopil National Medical University. Ternopil. 2019. P. 133–134.
- 4. Syrova G.O. Learning Through Research / G.O.Syrova, V.M.Petiunina, L.V.Lukianova. Current issues of higher medical (pharmaceutical) education: current challenges and prospects for their solution: materials of the XVIII All-Ukrainian scientific-practical conference online using the system Microsoft teams (Ternopil, May 20–21, 2021). I.Horbachevsky Ternopil National Medical University. Ternopil: TNMU. 2021. P. 562–564.

THE PROBLEM OF LATE DETECTION OF BREAST CANCER AMONG NIGERIAN WOMEN: A VIEW FROM THE POSITION OF A FAMILY DOCTOR

Andrusha A. B., Waboso Sarah Nnenna, Kharkov National Medical University, Ukraine

Breast cancer is a malignant tumor of the glandular tissue of the breast. It is the most common form of cancer in the world among women with a incidence rate of 99.4 per 100,000 women aged 13 to 90 years [2]. It is also the second most common cancer after lung cancer. Breast cancer is one of the most common cancer diagnosed in Nigeria. Breast cancer can be seen in women of all age but in recent days, it has been found to be more common among young people. It can be seen in every 12–15 women in Nigeria. Breast cancer is also one of the major cause of death among women; others include heart disease, diabetes mellitus etc.

Cancer mortality can be significantly reduced if it is detected at an early stage, and at the same time, timely treatment is carried out, but many cases of preventable deaths are due to a lack of available technology for screening, diagnosing and treating cancer diseases [2].

Early diagnosis of cancer improves treatment outcome, but many patients in low-income countries do not have access to laboratory, pathological, radiological or other diagnostic methods of early diagnosis [2]. For this reason, in most patients in developing countries, malignant neoplasms are detected at a late, incurable stage.

From the standpoint of family medicine, prevention, early detection, diagnosis, and rehabilitation of women with breast cancer are an urgent problem, especially in developing countries.

Фоміна Л.В., Скорбач Т.В., Калініченко О.В.	
Запобігання мовленнєвих помилок у медичному фаховому мовленні	164
Щербіна І.М., Нагута Л.О.	
Розвиток студентської науки у сучасних умовах	166
Степаненко О.Ю., Мар'єнко Н.І.	
Досвід поєднаного використання класичних	
та інноваційних методик викладання гістології, цитології	
та ембріології в умовах дистанційного навчання	167
Богачова О.С., Чухно І.А.	
Актуальність та деякі аспекти розвитку вищої медичної освіти	
в Україні в сучасних умовах	170
Матвеєва С.Л.	
Технології та методологія викладання фтизіатрії студентам	
з англомовною формою навчання в умовах дистанційного навчання	172
Крупеня В.І., Просоленко Н.В.	
Формування психологічної готовності майбутніх лікарів	
до професійної діяльності	176
Міщенко М.М.	
Медико-соціальні аспекти інсультної патології	178
Syrova G.O., Lukianova L.V., Haychuk A.V.	
Students science	180
Andrusha A.B., Waboso Sarah Nnenna	
The problem of late detection of breast cancer among Nigerian women:	
a view from the position of a family doctor	182

Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення

матеріали IV науково-практичної конференції з міжнародною участю з нагоди 90-річчя від дня народження Н.О. Галічевої (1931–2017), видатного соціал-гігієніста, завідувача кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я Харківського державного медичного університету

Відповідальний за випуск

проф. В.А. Огнєв

Формат А5. Ум.-друк. арк. 12,0 Наклад 120 прим. Зам. № 21-34192

Редакційно-видавничий відділ XHMУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022 izdatknmurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, видавців і розповсюджувачів видавничої продукції Серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.